

L' estudi de partícules elementals i altes energies és una de les branques de la física amb més tradició al nostre país, des de començaments dels anys setanta, en què s'inicià, per impuls dels doctors Pere Pascual i Alberto Galindo, el Grupo Interuniversitario de Física Teórica (GIFT), que contribuí decisivament a la formació de molts investigadors. Tot i això, aquesta especialitat encara no ha tingut representació en l'IEC. Per això, en la darrera sessió de la Secció de Ciències i Tecnologia s'acordà de dedicar-li una de les places actualment disponibles.

En l'important conjunt d'investigadors en altes energies de les universitats del nostre entorn (Universitat de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat Politècnica de Catalunya, Universitat de València), hi ha diverses personalitats destacades que poden ser preses en consideració i que serien excel·lents incorporacions a l'IEC. Ara bé, així com la UAB i la UV ja són representades, en les especialitats de física, a la Secció de Ciències i Tecnologia, no és així amb la UB, cosa que ens fa decantar cap a un especialista d'aquesta universitat.

Entre els investigadors més destacats en física d'altres energies, hi ha força motius per a subratllar el doctor Rolf Tarrach. Nascut a València el 1948, fou un dels primers deixebles del professor Pere Pascual, i participà, com a jove doctorand, en les primeres activitats del GIFT. És un conferenciant brillant, àgil i amè, amb amplis coneixements de física, que ha fet aportacions valuoses al seu camp, que seran considerades en línies posteriors. Ha compaginat l'activitat de recerca amb la dedicació a càrrecs de responsabilitat: ha estat degà de la Facultat de Física de la UB, vicerector de Promoció Científica i Cooperació Exterior d'aquesta universitat i, entre el 2000 i el 2003, president del Consell Superior d'Investigacions Científiques. És, també, membre de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona, i forma part, actualment, de la junta directiva de la delegació catalana del Club de Roma. Ha rebut nombrosos premis científics (entre els quals destaquen el Premi Eduard Fontserè de l'IEC, el 1980; la Medalla Narcís Monturiol de la Generalitat de Catalunya, el 1997, i un doctorat *honoris causa* per la Universitat de Sant Petersburg, el 1999). Tenim, doncs, el perfil d'un investigador brillant, que ha format part des dels

moments inicials de la física de partícules al nostre país, i amb una visió molt àmplia del paper de la ciència en la societat. El doctor Tarrach sempre s'ha sentit interessat per l'estat de la ciència a Catalunya i ha treballat, des dels seus càrrecs, per l'enfortiment d'aquesta activitat.

Un cop perfilada, en línies generals, la idoneïtat del doctor Tarrach com a candidat, resumirem breument els seus mèrits com a investigador. És autor d'uns noranta articles de recerca en revistes de difusió internacional, i editor i autor d'alguns llibres (en particular, el seu llibre P. Pascual i R. Tarrach, *QCD: renormalization for the practitioner*, Berlín, Springer, 1984, tingué una bona acollida i fou citat al voltant d'unes cent vegades, en un camp en evolució molt ràpida). Ha dirigit onze tesis doctorals i nombrosos treballs de tercer cicle. S'inicià en la recerca sota la direcció del professor Pere Pascual, amb qui féu la tesi doctoral. Els seus primers treballs estigueren dedicats a la física de muons, neutrins i nucleons; posteriorment passà a interessar-se en temes diversos, com ara les masses dels quarks (tema d'un dels seus articles citat en més de cent cinquanta publicacions), la ruptura de la simetria CP i, recentment, els problemes de l'entrellaçament de la funció d'ona quàntica i les seves aplicacions a transmissió i tractament d'informació. Ha participat en molts congressos internacionals i ha contribuït activament a la divulgació i al debat sobre temes científics en la premsa i en nombroses taules rodones d'institucions de diversos països. Ha estat, doncs, una trajectòria marcada per una inquietud d'explorar temes diversos que han anat marcant la frontera del seu camp d'interès. Ha fet diverses estades de recerca al CERN i ha col·laborat, a més, amb investigadors com ara J. Bernabeu, de València; D. Espriu, J. Latorre, E. Bagan i R. Muñoz-Tapia, de Barcelona, i d'altres de diversos països.

El doctor Tarrach ha estat un col·laborador actiu del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació de la Generalitat de Catalunya, i coneix bé, doncs, els problemes relacionats amb l'organització de la recerca a Catalunya, coneixement en directe que complementa amb els matisos d'una consideració més distanciada i global des d'entitats avaluadores de l'Estat espanyol i de la Comissió Europea.

Per tots aquests motius, creiem que el doctor Rolf Tarrach és un excel·lent candidat a la Secció de Ciències i Tecnologia de l'Institut d'Estudis Catalans, tant per la seva brillant carrera en la recerca i l'administració científica, com pels seus esforços per a optimitzar les condicions de la recerca en física a Catalunya.

Text llegit pel senyor David Jou en el Ple del dia 5 d'abril de 2004